Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/24/236137

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota actualisatie gezamenlijke opgave asielzoekers Druten

Datum: 9 april 2024

Kernboodschap

Het Rijk heeft gemeenten een expliciete wettelijke taak gegeven met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Dit is vastgelegd en besloten in de "Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen", algemeen bekend als de "Spreidingswet". Op 1 februari 2024 heeft de minister de verdeling van het aantal opvangplaatsen voor asielzoekers per gemeente bekendgemaakt. Voor de gemeente Druten betreft dit 114 opvangplaatsen. De gemeente Druten en Wijchen blijven samenwerking in de gezamenlijke opgave opvang asielzoekers en hebben daarom besloten om het overschot wat resteerde in de oude opgave van het in te richten AZC te verdelen onder elkaar. Hiermee bedoelen we dat we de overcapaciteit van 82 plaatsen voor asielzoekers volgens de oude telling (AZC van 300 plaatsen) verdelen in 22 plaatsen voor de gemeente Druten en 60 voor de gemeente Wijchen. Dit betekend dat de gemeente Druten 23 asiel opvang plaatsen te kort komt.

De gemeente Druten voldoet aan de Spreidingswet indien de locatie voor noodopvang mee wordt geteld in deze opgave. Het college ziet de noodopvanglocatie als meetellend in de Spreidingswet en zal hiertoe een lobby ondernemen richting de regio en provincie. Daarnaast is het college voornemens de druk op de asielketen te verminderen door het inrichten van nog een AMV-locatie en het onderzoeken van de mogelijkheid tot het inrichten van een doorstroomlocatie voor statushouders. Op deze manier voldoet de gemeente Druten aan de Spreidingswet, vermindert het de druk op de asielketen en verlicht het ook de druk op de (sociale) huurwoningen in Druten.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
04-04-2023	Beslisnota Gezamenlijke opvang asielzoekers Z/23/108972
11-04-2023	Gezamenlijke opgave opvang asielzoekers Druten Z/23/111135

Toelichting

Het Rijk heeft de gemeenten een expliciete wettelijke taak gegeven bij de opvang van asielzoekers. Dit is geregeld en besloten in de *"Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen"*. Deze wet is bekend geworden onder de naam 'Spreidingswet'. De wettelijke taak voor een gemeente houdt in dat het college zorg draagt voor:

- Het ter beschikking stellen van accommodaties of locaties die geschikt zijn om nieuwe asielopvang te realiseren of bestaande asielopvang te continueren. Dit

dient te geschieden binnen een termijn van zes maanden na bekendmaking van het Verdeelbesluit (december 2024) of de in het Verdeelbesluit opgenomen langere termijn; het definitieve verdeelbesluit ontvangen we in december 2024.
- Opvangvoorzieningen die voldoen aan de krachtens de Wet COA gestelde wettelijke vereisten voor een opvangvoorziening en aan de overige wettelijke vereisten voor een gebouw met een woonfunctie.
- De verlening van de voor ingebruikneming van de opvangvoorziening noodzakelijke gemeentelijke vergunningen.

De Spreidingswet is op 31 januari 2024 in werking getreden, en de capaciteitsraming voor de eerste 2 jaar is gepubliceerd in de Staatscourant op dezelfde datum. In december 2024 wordt deze capaciteitsraming definitief vastgesteld in het verdeelbesluit. Volgens dit verdeelbesluit moet de gemeente streven naar het aanbieden van een locatie of een gebouw binnen 6 maanden na het verdeelbesluit, wat juni 2025 zal zijn. Het te ontwikkelen AZC op deze locatie of in het aangeboden gebouw moet dan volgens de Spreidingswet in december 2026 gereed zijn voor instap

De gemeenten Druten en Wijchen handelden al vooruitlopend op de Spreidingswet en hebben in voorjaar 2023 al een besluit genomen in het kader van de gezamenlijke opgave met betrekking tot opvang van asielzoekers, zie Z-23-108972. De argumenten waarmee de gemeenten Druten en Wijchen vorig jaar hebben besloten om gezamenlijk op te trekken in de opgave voor opvang van asielzoekers zijn nog steeds van toepassing en blijven ongewijzigd van kracht. Het is daarom gewenst om de vorig jaar gemaakte afspraken te blijven uitvoeren. Nu de Spreidingswet van kracht is en de capaciteitsraming bekend is (en hoger is dan de voorgaande aantallen) dienen we het lokale plan van de gemeente Druten hierop aan te passen en daarmee de inbreng voor het regionale plan van het Rijk van Nijmegen aan te vullen.

Dit regionale plan wordt, nadat alle colleges in het Rijk van Nijmegen hun lokale plannen hebben ingediend, herijkt en vervolgens ter vaststelling aan alle colleges aangeboden. Hierna zal het ter informatie naar alle raden worden gestuurd. We zijn verplicht om een plan voor het Rijk van Nijmegen op te stellen als onderdeel van het provinciale plan in het kader van de Spreidingswet. In bijlage 3 vindt u een schema waarin de lokale en regionale opgaven van de verschillende onderdelen van de Spreidingswet beschreven staan. Zie bijlage 3 voor meer informatie.

Regionale samenwerking en provinciale samenwerking
De gemeenten Druten en Wijchen werken samen met andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen (waaronder de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen en Wijchen) aan het opstellen van het Rijk van Nijmegen-plan, dat voor het zomerreces van 2024 moet zijn vastgesteld. Alle regionale plannen worden samengebracht aan de provinciale regietafel (PRT) en uiteindelijk samengevoegd tot een provinciaal plan dat in november 2024 aan het ministerie zal worden aangeboden.

De Spreidingswet voor de gemeente Druten bestaat uit:

	Asielopvang				**Statushouders**			**Ontheemden Oekraïne**		
	Oude raming spreidingswet	Nieuwe raming spreidingswet	Plan volgens gezamenlijke opgave	totaal	Taakstelling	Gerealiseerd	Totaal	Taakstelling	Gerealiseerd	Totaal
Druten	69	114	69	-45	21	1	-20	117	129	12

In het schema ziet u met betrekking tot de asielopvang het verschil tussen de oude en de nieuwe cijfers waarbij de nieuwe cijfers de wettelijke opgave voor de komende 2 jaar zijn. De cijfers voor statushouders zijn de taakstelling voor het eerste half jaar van 2024 en bij de ontheemden Oekraïne is dit de taakstelling voor heet 2024

Doordat de Spreidingswet is vastgesteld, is het een verplichting geworden om te voldoen aan de gestelde opgave van 114 opvangplaatsen voor asielzoekers. In de oude raming werd nog uitgegaan van 69 opvangplaatsen voor Druten en 149 voor Wijchen, wat een totaal van 218 opvangplaatsen opleverde bij een capaciteit van 300 opvangplaatsen in het azc. De gemeente Wijchen verdeelt de overgebleven capaciteit (300- 69 oude telling Druten - 149 oude telling Wijchen=82) voor asielzoekers binnen de 300 plaatsen aan de Teersdijk met de gemeente Druten. Dit betekend dat de gemeente Wijchen nog eens 60 asielzoekers en de gemeente Druten 22 asielzoekers uit de overgebleven capaciteit in de oude telling toevoegt aan de nieuwe telling. Dit betekend dat de gemeente Druten nog een te kort aan 23 asielzoekers opvang plaatsen heeft

Met de vaststelling van de Spreidingswet heeft het Rijk bepaald dat een noodvoorziening niet meetelt in de vereiste opgave voor een gemeente, wat de gemeente Druten benadeelt. Desondanks beschouwt het college van Druten het beschikbaar hebben van een noodopvanglocatie voor 100 asielzoekers als een bijdrage die meetelt in de Spreidingswet, gezien de substantiële impact ervan op de huidige asielopgave voor de komende 2 jaar. Daarom zal het college lobbyen bij het Rijk van Nijmegen en de provinciale overheid om dit als een telling te laten gelden. Het is belangrijk om in de regio elkaars standpunten te begrijpen en te ondersteunen, aangezien een regioplan een overeenstemming moet zijn tussen alle gemeenten binnen het Rijk van Nijmegen en de bijdrage die iedere gemeente hieraan levert. Met deze noodopvanglocatie kan de gemeente Druten ruimschoots voldoen aan de toename van het aantal asielzoekers dat ze volgens de nieuwe aantallen moet opvangen, en zelfs ruimte behouden om extra opvang te bieden voor de gemeente Druten en Wijchen en het Rijk van Nijmegen.

Wat het college wil toevoegen aan de opgave van de gemeente Druten betreft nog een huis voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) met een verblijfsvergunning. Eind 2023 heeft de gemeente een eerste woning voor deze doelgroep beschikbaar gesteld. Met deze toevoeging wil de gemeente Druten een bijdrage leveren voor een specifieke doelgroep in de Spreidingswetopgave waar momenteel een tekort aan is. Dit doen we omdat het huidige huis voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen goed geïntegreerd is in de Drutense samenleving en een passende omvang heeft voor een wijk of buurt. Bovendien helpt dit de gemeente Druten om te kunnen voldoen aan de gezamenlijke opgave met betrekking tot asielzoekers, zoals besloten in de notities Z/23/108972 en Z/23/111135 (zie bijlage 1 en 2).

Ook is de gemeente voornemens te onderzoeken of een doorstroomlocatie voor statushouders mogelijk is. Hierbij denken we aan 15 tot 20 opvang plaatsen. Door statushouders te huisvesten in een doorstroomlocatie krijgt de gemeente de mogelijkheid om de druk op de vraag naar sociale huurwoningen en appartementen te verminderen. Aangezien er meer tijd beschikbaar is om tot plaatsing over te gaan, kan de woningcoöperatie beter rekening houden met een gelijkmatige spreiding over de gemeente Druten. Bovendien kunnen statushouders binnen de doorstroomlocatie al beginnen met hun inburgeringsproces, waardoor ze beter voorbereid zijn op hun nieuwe woonlocatie. Door te zorgen dat een grotere groep statushouders kan uitstromen uit een azc, ontstaat er weer ruimte voor nieuwe asielzoekers, wat de capaciteit van het COA vergroot.

Als laatste merken we op dat de gemeente van plan is om de noodopvang voor ontheemden uit Oekraïne aan de Veerdam open te houden, zolang als de regeling voor ontheemden uit Oekraïne van kracht is. Op dit moment lijkt dit tot het voorjaar van 2026 te zijn.

De gemeente Druten voldoet aan de Spreidingswet indien de locatie voor noodopvang meetelt in deze opgave. Daarnaast vermindert de gemeente Druten de druk op de asielketen door het inrichten van nog een AMV-locatie en het onderzoeken van de mogelijkheid tot het inrichten van een doorstroomlocatie voor statushouders. Een doorstroomlocatie vermindert ook de druk op de (sociale) huurwoningen in Druten.

Financiële gevolgen

Het toevoegen van de doorstroomlocatie kan financiële gevolgen hebben. Hiervoor is ook een bekostigingsregeling van het Rijk beschikbaar. Zodra we een geschikte locatie hebben, zullen we een voorstel aan u voorleggen. Er zijn verder geen financiële gevolgen verbonden aan de wijzigingen zoals deze door het college zijn besloten.

Communicatie

Indien we weten waar en wanneer de doorstroomlocatie ontwikkeld zal worden, zullen we eerst de direct aanwonenden informeren, direct nadat we de gemeenteraad hebben ingelicht. Pas daarna zullen we de media en andere belanghebbenden informeren.

Uitvoering of Vervolgstappen

Nadat de gemeenteraad is geïnformeerd, wordt de nota gedeeld met de regio om een onderdeel te worden van het regionale plan.

Geheimhouding

Niet van toepassing.